

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภาคกลาง ปีการศึกษา 2527 ในภาคใต้

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายตอน ดังวิธีการต่อไปนี้

1. คัดเลือกจังหวัดในภาคใต้ที่มีโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่เปิดสอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก "ทำเนียบโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา" ปีการศึกษา 2525 (กรมสามัญศึกษา 2525:12-35) และจากเอกสาร "รายชื่อโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค ประเภทสามัญ" ปีพุทธศักราช 2526 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2526:17-52) ได้แก่ จังหวัด พัทลุง นครศรีธรรมราช สงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และตรัง

2. สุ่มจังหวัดที่ได้จากการคัดเลือกในข้อ 1. จำนวน 2 จังหวัด โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. นำรายชื่อโรงเรียนใน 2 จังหวัด ดังกล่าวข้างต้น ที่มีการเปิดสอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาจัดแยกประเภทของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หลังจากนั้นจึงสุ่มโรงเรียนในแต่ละประเภท ให้กระจายตามประเภทของโรงเรียน จำนวน 12 โรงเรียน

4. สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนดังกล่าว ให้กระจายตามแผนการเรียนของนักเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 2235 คน เป็นนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1399 คน นักเรียนใน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 836 คน ดังรายละเอียดที่จะเสนอใน
ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นเรียน และแหล่งที่มา

จังหวัด	ประเภทของ โรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียน			
			มัธยมศึกษาปีที่ 3		มัธยมศึกษาปีที่ 6	
			นร.ชาย	นร.หญิง	นร.ชาย	นร.หญิง
1. สุราษฎร์ธานี	สังกัดกรม สามัญศึกษา	1. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี	88	-	35	65
		2. โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	-	117	31	81
		3. โรงเรียนพุนพินพิทยาคม	45	92	54	75
	สังกัดคณะ กรรมการการ ศึกษาเอกชน	4. โรงเรียนธีรศรมวิทยา	15	8	26	14
		5. โรงเรียนอินทรพิสัย	20	104	40	70
2. สงขลา	สังกัดกรม สามัญศึกษา	6. โรงเรียนวรรณารีเฉลิม	-	130	15	87
		7. โรงเรียนมหาวชิราวุธ	130	-	76	33
		8. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย	70	68	42	65
	สังกัดคณะ กรรมการการ ศึกษาเอกชน	9. โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคม	15	24	17	16
		10. โรงเรียนกลับเพชรศึกษา	36	40	29	17
		11. โรงเรียนวิชานุกูล	101	-	40	37
		12. โรงเรียนแจ้วิทยา	43	49	37	38
รวม			563	632	442	598
			1195 คน		1040 คน	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามความสนใจในอาชีพของนักเรียนที่ผู้วิจัยและคณะสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

แบบสอบถามส่วนนี้ จะมีข้อความที่ให้นักเรียนเลือกตอบหรือเติมข้อความตามความเป็นจริงเกี่ยวกับ

1.1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ สถานศึกษา ระดับชั้นเรียน เพศ อายุ และจำนวนพี่น้องของนักเรียน

1.2 ข้อมูลคานบิคามารดา ได้แก่ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของบิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่ง อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา หรืออาชีพของผู้ปกครอง โดยให้นักเรียนระบุถึงตำแหน่งหน้าที่การงาน ลักษณะงานที่ทำโดยละเอียด เพื่อนำมาพิจารณาในการจัดเข้าหมวดอาชีพตามการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 ตัวอย่างรายชื่ออาชีพจำนวน 97 ชื่อ

2.2 ข้อความที่ให้นักเรียนระบุถึงอาชีพที่สนใจ 3 อันคับ

2.3 ข้อความที่ให้นักเรียนระบุถึงลักษณะงานที่ต้องทำ และความรู้ความสามารถที่ต้องใช้ในอาชีพที่นักเรียนสนใจเป็นอันดับ 1

2.4 เหตุผลของความสนใจในอาชีพ

วิธีการสร้างแบบสอบถามความสนใจในอาชีพของนักเรียน

1. สร้างแบบสอบถามปลายเปิด ส่งให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนวัดคณวรินทร์ และโรงเรียนอุตรดิตถ์ ครุณี จำนวน 529 คน ตอบว่าอาชีพอะไรที่นักเรียนสนใจมากที่สุด 5 อันดับ ตามระดับความสนใจในอาชีพ พร้อมทั้งให้เหตุผลของความสนใจในอาชีพนั้น ๆ และได้ทำการตรวจสอบถึงความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจด้วยว่า นักเรียนมีความเข้าใจลักษณะของอาชีพนั้นจริงหรือไม่ โดยให้นักเรียนบอกถึงลักษณะของงานในอาชีพนั้น ๆ อาทิเช่น มีลักษณะงานอย่างไร ทำงานเกี่ยวกับอะไร ใช้ความรู้ความสามารถทางใดบ้าง เป็นต้น

2. นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกรายชื่ออาชีพ โดยคัดเลือกเอาแต่เฉพาะชื่ออาชีพที่นักเรียนตอบในหัวข้อที่เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ได้ตรงกับอาชีพที่นักเรียนระบุว่ามีความสนใจ

3. นำข้อมูลที่ได้ผ่านการคัดเลือกแล้ว มาวิเคราะห์หาความถี่ของอาชีพที่นักเรียนสนใจในแต่ละอาชีพ และเลือกอาชีพที่มีความถี่ 10 คนขึ้นไป นำมาสรุปรวมเป็นอาชีพที่นักเรียนสนใจ โดยคัดแปลงภาษาและถ้อยคำใหม่ นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมรายชื่ออาชีพในท้องถิ่นของแต่ละภาคด้วย อาทิเช่น อาชีพชาวสวนยาง (ภาคใต้) ช่างแกะสลัก ช่างจักสาน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ) เป็นต้น หลังจากนั้นจึงจัดเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของงานอาชีพ ตามหนังสือการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการคัดเลือกนั้น มาวิเคราะห์หาความถี่ของเหตุผลของความสนใจในอาชีพของนักเรียนในแต่ละอาชีพที่เลือก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา วิเคราะห์โดยอาศัยทฤษฎีการเลือกอาชีพ แนวคิด และผลงานการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพเข้าช่วย เพื่อกำหนดเป็นหัวข้อในเรื่องเหตุผลของความสนใจในอาชีพ

5. นำแบบสอบถามความสนใจในอาชีพของนักเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ รศ.ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล รศ.สุภาพรรณ โคตรจรัส และ รศ.วัชรีย์ ทรัพย์มี แห่งภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการตรวจสอบด้านเนื้อหา ความคิดเห็นเกี่ยวกับถ้อยคำภาษาที่ใช้ การเรียบเรียงข้อกระทง ตลอดจนการจัดประเภทของอาชีพที่นักเรียนสนใจ เพื่อเป็นการตรวจสอบความตรงทางด้านเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียน

การทดลองใช้เครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามความสนใจในอาชีพที่ได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนสายปัญญา และโรงเรียนศรีพฤฒาระดับชั้นละ 50 คน จำนวน 100 คน เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ คำสั่ง การเรียบเรียงข้อกระทง รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนรายชื่ออาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจว่าครอบคลุมทั้งหมดหรือไม่

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำมาใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเองโดยขอความร่วมมือจากฝ่ายแนะแนวของแต่ละโรงเรียน
2. ผู้วิจัยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าคำตอบที่นักเรียนให้มานั้นจะถือเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการแนะแนวและการศึกษา โดยจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหาใช่ใด ๆ แก่ตัวนักเรียน และผู้วิจัยยังได้อธิบายถึงวิธีการตอบคำถามโดยละเอียดด้วย
3. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามความสนใจในอาชีพในหัวข้อเกี่ยวกับ
  - 3.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของนักเรียน และข้อมูลด้านบิดามารดา
  - 3.2 อาชีพที่นักเรียนสนใจตามลำดับของความสนใจ 3 อันดับ
  - 3.3 การอธิบายถึงลักษณะงาน และความรู้ความสามารถที่ต้องใช้ในอาชีพที่นักเรียนสนใจเป็นอันดับ 1
  - 3.4 เหตุผลของความสนใจในอาชีพทั้ง 3 อันดับ

ในระหว่างการตอบแบบสอบถาม ถ้านักเรียนมีความสงสัยในข้อใด ผู้วิจัยจะอธิบายให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนด้วย

4. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของบิดามารดา และเกรดเฉลี่ยเทอมต้นของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้คัดลอกจากทะเบียนสะสมหรือจากหน่วยทะเบียนและวัดผลของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกรายละเอียดเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์ โดยเน้นเรื่องการตอบอาชีพที่นักเรียนสนใจในอันดับ 1 เป็นสำคัญ จากนั้นจึงแยกแบบสอบถามตามที่นักเรียนระบุระดับชั้นเรียน ออกจากกันเป็น 2 กลุ่ม
2. นำแบบสอบถามแต่ละชุด แจกแจงความถี่ของความสนใจในอาชีพของนักเรียนในอันดับ 1, 2 และ 3 ตามตัวแปรระดับชั้นเรียน และเพศของนักเรียน
3. นำแบบสอบถามแต่ละชุด ในแต่ละระดับชั้นเรียน แจกแจงความถี่ของความสนใจในอาชีพของนักเรียน อันดับ 1 ตามตัวแปรอาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา

มารคา ระดับรายได้ของบิดามารคา และระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

4. เจาะความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ตรวจคำตอบของระดับความรู้ ความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำ และความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพ ตามคำอธิบายของอาชีพที่ระบุไว้ในหนังสือการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน โดยถือว่า ถ้านักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่สนใจได้สมบูรณ์มากกว่าหนึ่งคำตอบหมายถึง นักเรียน มีระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำ หรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่สนใจ ในระดับดี นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่สนใจได้สมบูรณ์หนึ่งคำตอบ หมายถึง นักเรียนมีระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่สนใจ ในระดับปานกลาง นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพไม่ตรงกับคำอธิบายของอาชีพ หมายถึง นักเรียนมีระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำหรือความรู้ความสามารถที่ใช้ ในอาชีพที่สนใจ ในระดับไม่ถูกต้อง (ตัวอย่างการตรวจคำตอบ แสดงในภาคผนวก)

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. การหาค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สนใจในอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามตัวแปรดังนี้
  - 1.1 ระดับชั้นเรียน
  - 1.2 เพศของนักเรียน
  - 1.3 อาชีพของบิดา
  - 1.4 อาชีพของมารดา
  - 1.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดา
  - 1.6 ระดับรายได้ของบิดามารดา
  - 1.7 ระดับสัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียน
2. การหาค่าร้อยละของเหตุผลของความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามอาชีพที่นักเรียนสนใจมากที่สุด และตามหมวดอาชีพต่าง ๆ
3. การหาค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับการตอบเรื่องความรู้ความเข้าใจในลักษณะงาน และความสามารถที่ใช้ในอาชีพ